

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Razgled po cerkvenem življenju v letu 1901.

Spisal vseučiliški prof. dr. T. G. Masaryk v Pragi.

VIII.

Na Nemškem razumevajo katoliki gibanje »Proč od Rima!« veliko bolj kakor v Avstriji. Navedel sem že, kaj in kako o tem misli »Kölnische Volkszeitung«. Obenem se ne more dovolj povdariti dejstvo zoper one, ki pričakujejo spasenje in obrambo Avstrije od oficialnega katolicizma, da so tudi katoliki in predvsem katoliki v Nemčiji precej nacionalnega čutenja in mišljenja; za nemške katolike pomeni to, da so se spravili s političnim vodstvom protestantske Prusije. Celo centrum napreduje v tej zadevi, kakor se to razvidi iz napadov njegovega prvega glasila zoper oficialni avstrijski katolicizem. Nameščenje škofijskega sedeža v Metah kaže dovolj jasno, da se tudi v Berlinu ne gre samo elzasko-lotaringimskim katolicanom na roko, temveč se jim že celo tudi zaupa. Obenem pa kaže gonja zoper Spahnovo profesuro, da nemški katoliški profesorji nikakor nočejo več služiti jezuitom. Slučaj s Spahnom je sploh jako poučen. Ker je Spahn pristaš Schellov ter je bil v zvezi z Hoensbroechom, so ga napadli rimski časniki. Časnik »Voce della Verita« je prinesel oster protest zoper Spahna in zraven je izblebetal, da se je strasburškemu škofu iz Rima namignilo, naj ne dovoljuje bogoslovcem obiskovati Spahnova predavanja. »Kölnische Volkszeitung« je to sicer zanikala, a rimska Voce se drži svoje prvotne trditve in kolinsko glasilo se je moralo umakniti. Toda tudi drugi katoliški listi so nagloma potihnili o Spahnovem slučaju, kajti pruski poslanik je imel s kardinalom Rampollo razgovor, kojega posledica je bila, da so ultramontanska glasila v Rimu in na Nemškem obmolknila. Roma locuta est, toda z Rimom »se je možno pogoditi«, o tem so prav dobro v Berlinu prepričani in se po tem tudi ravna. Sicer se gre v Spahn-

vem slučaju, ki je bil imenovan zoper predlog filozofične fakultete, ne samo za avtoriteto cesarja Viljema, ki je dal pruskemu ministru polno moč za Spahnovo imenovanje, temveč tudi za avtoriteto centruma, v katerem igra Spahnova oče precej važno ulogo; kaže se namreč, da so vplivni močje iz centruma delovali za Spahna. Prvotno je tu bil načrt zgraditi v Strasburgu katoliško teologično fakulteto; strasburški škof, pl. Hertling (za centrum) in knez Hohenlohe sta si močno prizadevala, da dobita za to potrjenje od rimske kurije (pl. Hertling je bil osebno v Rimu), toda zaman — Rim noče o fakultetah čisto nič slišati. Abbé Kannengiesser je bil za svoj nazadnjaški pamflet: »Les Origines du vieux catholicisme et let universités allemandes 1901«, v katerem razglašala teologične fakultete ko »gnezda zmot«, od Rima odlikovan ter imenovan domačim prelatom. Ob teh okoliščinah je dosegel centrum to, da je bil v Strasburgu imenovan katolik profesorjem zgodovine na filozofični fakulteti; ugovor fakultete je bil brezuspešen, v Strasburgu je bil imenovan katolik, seveda katolik, ki je pred tremi leti pisal Hoensbroechu: »Ultramontanizem v katolicizmu je zlo, ki katoliško vero in katoliško znanje samo nadleguje«.

Spahn ni edini v Elzasko Lotaringiji, ki zagovarja enako mnenje. Gojenec strasburškega semenišča dr. E. Hauviller je izdal antiklerikalen spis (Frankreich und Elsass im XVII. und XVIII. Jahrhundert 1901), pred vsem pa frajburški profesor Heiner (Nochmals theologische Facultäten und tridentinische Seminarier mit besonderer Berücksichtigung der Strassburger Facultät 1901) je priznal, da ima vlada pravico skrbeti za to, da mladi duhovniški naraščaj dobiva naravno in nemško izgoj. V Prusiji sicer v tej smeri pretiravajo, kakor nam to izpričuje vrzesenski šolski proces; a to je vendar za nemške protestante častilno, da (primeri Christliche Welt št. 49.) zahtevajo, naj se krščanski nauk poučuje v materinskem jeziku.

Za nas je Spahnov slučaj jako poučljiv. Citatelji morejo ravnokar izišlo knjigo Spahnovo: »Die Wiedergeburt Deutschlands im XVII. Jahrhundert: der grosse Kurfürst« natanko prečitati, da se prevetijo, kako nacionalno mislijo nemški katoliki in kako se že, kar povdarjam, katoliki v Elzasko-Lotaringiji sprijaznujejo z Nemčijo, dasi kurija še zmiraj uganja v teh novodobljenih deželah frankofitsko politiko; v Rimu pa stanuje nadškof Soulon, kardinal Mathieu, po rodu Elzasan, ki vodi protinemško politiko, — a zaman, kakor to ravno izpričuje Spahnovo imenovanje. Katoliški profesor v Strasburgu, ki, stoječ na konfesionalnih tleh, v nemški reformaciji in njenih posledicah vidi preporod nemškega naroda, ima v Berlinu po pravici več ugleda, kakor pa mržnja kakega kardinala v Rimu.

Drugo vprašanje je, ali morejo biti nemški katoliki popolnoma zadovoljni z izvršitvijo Spahnove zadeve. Centrum je gotovo vsekakor zmagal, toda katolici se morajo vprašati same sebe, ali je to v interesu nemškega katolicizma, da se znanstvena vprašanja na tako političen način rešujejo? Katolik, ki svoja načela resnimi smatra, se večkrat in odločno v marsičem ne strinja s politiko centruma, kakor to moremo opaziti na vsakem odličnem nemškem theologu. (Imenujem za izgled samo ravnokar umrlega Krausa in njegovega »Spectatorja«.) In v Nemčiji ima katolicizem še vselej, tudi zdaj, svoje najboljšje moči, elito duhov — v Rimu seveda ne nahajajo posebne veljave. Toda liberalna in reformna stran v nemškem katolicizmu je tudi po odcepju starokatolicizma jako znamenita, kakor sploh je važno dejstvo, da avstrijski katolicizem nikdar ne more tekmovali ter se kosati z nemškim.

V Ljubljani, 14. aprila.

Profesor Erhard gre v Freiburg.

Mladi prelat in profesor Ehrhard, ki je s svojo knjigo »Der Katholicismus und das zwanzigste Jahrhundert« razburil ves avstrijski klerikalni tabor, se preseli z

dunajskega vseučilišča na vseučilišče v Freiburg, kjer mu je zajamčena popolna svoboda v znanstvenem delovanju. Badensko ministrstvo mu je solidarno z nadškofom zajamčilo sijajne dohodke ter neodvisnost v njegovem raziskovanju. Erhard je bil na Dunaju le tri leta; ker je kot cerkven znanstvenik zastopal načelo: Resnica nad vse! ker je zahteval za cerkev modernih reform ter se izrazil o jezuitskem vplivu premalo spoštljivo, ga je klerikalna gonja prignala do tega, da obrne klerikalni Avstriji hrbet ter se vrne na Nemško. Ehrhardove ideje pa se ne bodo dale zatreti več in širijo se celo med višjim duhovništvom.

Izgon jezuita Colleoni.

Jezuit Colleoni, ki je v svoji pridigi v Dinjanu poveljeval umor italijanskega kralja ter se kakor najhujši anarhist veselil njegove smrti, je izgnan iz Avstro-Ogrske. Ta izgon se smatra kot kazen, a je v resnici — pomiloščenje. Jezuit Colleoni sedaj ne pride pred sodišče ter torej ne bo obsojen in kaznovan. To je nov dokaz, da stojé v naši državi duhovniki nad zakonom ter da so immuni. »Reichspost« je že nedavno naznanila, da se ustavi preiskava proti anarhističnemu jezuitu, ki je v cerkvi na leci izražal svoje veselje, da je bil kralj Humbert umorjen, ter da bo končno oproščen. To se je sedaj zgodilo na prav premeten način. Jezuitu se ne skrivi las, pa če je tudi javen anarhističen propagator!

Revolucija v Belgiji.

Danes, s početkom tedna, se je začel v Belgiji splošen štrajk. Ali vsaj določeno je tako. Če začne vse belgijsko delavstvo štrajkati, se ustavi vse delo, ves obrt in kupčija ter ves promet. Začne pa se revolucija na vseh krajih in koncih, državljanska vojna začne svoje krvave orgije. Kralj Leopold priporoča baje vladi, naj se uda radi volilne reforme, a vlada hoče začeti boj z narodom, razpustiti parlament ter krotiti ljudstvo s silo. Policija, orožništvo, meščanske garde in vojaštvo

LISTEK.

Vrag.

Spisal Maksim Gorkij.

To se je zgodilo v noči pred tremi Kralji. Zunaj je bilo južno vreme; mlečno-belkasta, gosta megla je napolnjevala ceste ter zakrivala hiše in vse — dobro in slabo — s svojo mračno, neprodno odejo. Okoli z meglo zagnjenih svetilk so se napravljali motni pramenih, ki so stali nepremični v zraku, ne da bi obsevali zemlje. Tožnomo valovi s svojo mrtvo nepremičnostjo so delali človeka obupnega; ljudje so se prikazovali in izginjali v gosti megli, kakor prikazni. Vsi glasovi so bili slišati premočeni, zadušeni, celo glasovi zvonov so vsled mokrote zamolklo odmevali v megli, ne da bi na koga vplivali.

»O, tesnoba, moja vila Egerija! Kako sem vesel, da poživlja krepki mrzav tvojih objemov mojo trudo dušo! Kakor napajajo viharne oblaki to revno, vedno po cvetju hrepenečo zemljo z dobrodejno mokroto, tako pomlajaš tudi ti, tesnoba, moje samotno srce in sveži tvoji dihi razvijajo v njem cvetje mojega sovraštva do tega meglenega, polmrtvega življenja in njegovega najponižnejšega sužnja — do tega brezsrčnega človeka...«

To je govoril vrag, in vsak razsoden človek je gotovo spoznal že iz teh besed samih, da je bil dekadent in simbolist — tedaj ne samo eden izmed resničnih, temuč eden izmed najmodernejših vragov. V megli je korakal po ulicah ter iskal hiše, nad katere vhomom ni s kredo zaznamovanega križa.

»Kako slabo je postalo na svetu«, si je mislil. »Skoraj ničesar nimam več delati tukaj... nikake pomembne duše ni najti. Smrtno nenadarni so postali ljudje... do studa nezanimivi in malenkostni. Posebno sedaj, ko cvete med njimi z novo močjo nauk, spopolniti se in pobijati strasti. Norci! Vedno še mislijo, da imajo strasti, dočim imajo v resnici le še poželenja... Toda tukaj je odprto okno, ki ga ne varuje križ mojega obiska, zato vstopim. Morda se mi pokaže kaj zanimivega...«

Vrag se izpremeni v snežinko, zleti skozi odprto okno v sobo ter pade brezslušno na policijo pod oknom.

Pri oknu je stala miza, in pri mizi je stal Ivan Ivanovič Ivanov. Po svoji duševni konstituciji je bil »zanimiv človek« in po svojem poklicu eden onih, ki stremiti po duševnem izpopolnjenju, upajoč doseči isto s tem, da občujejo vztrajno vsak dan z znanci ter čitajo poučne knjige.

Ker je bilo v predvečer svetega praznika, je predložil Ivan Ivanovič v duhu vse doživljaje zadnjega časa natančni presodbi ter je bil globoko zatopljen. Tak, v samega sebe zatopljen človek je podoben navadno ali narcisi, ali pa muhi v medu; iz tega vzroka ni bil zapazil Ivan Ivanovič niti priletele snežinke niti tega, kako se je leté izpremenila v malega vraga.

Z zaprtimi očmi je opazoval Ivan Ivanovič nepremično neko sliko, ki jo je bil videl nekda v nekem časopisu ter si jo sedaj zopet poklical v spomin. Predstavljal je neko morskno pošast, ki je požirala raka, tesno ga oklepaje s svojimi škarpami.

»Tudi jaz«, si misli Ivan Ivanovič, »tudi jaz sem takšen rak... dočim sesa življenje moje sokove, kakor ono pošast. Prizadevam si, premagati njegovo uničujoče delovanje, izobraziti hočem iz sebe popolnega človeka, premagati hočem svoje strasti... Življenje pa me grabi s svojimi ostrimi sponami, ter me vleče tja, kjer šume bahkantične orgije, kjer se vzbuja v človeku zopet žival ter vse čisto ugaša... Posvetiti bi moral vse svoje moči, vse svoje mišljenje edino sveti stvari, da se vzgojim v človeka, ki je dovzeten za vse plemenito, zvišeno... biti bi moral viteški branitelj svojih pravic —

tako surovo teptanih človeških pravic... a mesto tega sem bil trikrat na maskaradah... v restavrantih... in, o sramote, ponižal sem celo žensko...«

... Sicer je lepa! Moj Bog, kako lepa je bila... Toda vseeno... žena drugega je... Tuja žena... Kako poniževalno zame!

... Sicer mi ni povse tuja... žena Jegorjeva je, in Jegor je moj najboljši, moj stari prijatelj... da — a!... Moje rebiti je to nekoliko... olajševalna okolnost... toda vendar, vendar!... Dobro je še, da uvidim vedno svoje napake, to me povzdiguje v lastnih očeh... to je še tolažba... Toda, vrag, ako bi mogel le izdreti strasti iz srca!«

»Poskusite«, zadoni vljuden glas. »Ako želite, mogel bi Vam pri tem pomagati...«

Ivan Ivanovič dvigne naglo glavo in se strese. — Če zagledamo vrage, se vsedkar stresemo. »Oprostite...« se obrne k vrugu, »nisem opazil, kako ste prišli noter... Ako se ne motim, imam... čast, gledati vrage?«

»Da, in prosim Vas, ne dajte se motiti,« odvrne vrag.

»Hm, hm... kaj je povod te prijetnosti?«

(Dalje prih.)

z vsemi rezervami je na nogah, da uduši revolucijo, ki je že doslej dobila velike dimenzije. Belgija nima stalnega vojaštva. Splošne vojaške dolžnosti v Belgiji ne poznajo. Vsi bogatejši se morejo odkupiti, ako jih zadene žreb. Le reveži se morajo udati usodnemu žrebu. V mirovnih časih je okoli 49.000 vojakov. Ob času vojne šteje vojska 90.000 mož. Ako se vname državljanska vojna, pa bo 50.000 mož komaj zadoščalo, da zasede štiri glavna mesta Belgije. A še ta vojska je zelo nezanesljiva. Reservisti simpatizirajo z revolucionarji, ker so sami delavci ali obrtniki. Taki vojaki pa so celo nevarni za vladu. Vlada torej nikakor ne more upati, da se ji naglo posreči udušiti revolucijo, ker more se zgoditi, da se vname vojna na raznih krajih obenem in vojaštvo ostane v manjšini. V Bruslju so bili že veliki poulični izgredi, pri katerih je bilo ubitih in ranjenih mnogo oseb. Izgredi pa so se vršili že tudi v Gentu, La Louvièru, Monsu, Lüttichu in Antverpah. Vodje socialistov nimajo nič več moči, da bi narod krotili, zato je nevarnost velika, da se začne že danes revolucija.

Vojna v Južni Afriki.

31. mesec vojne v Južni Afriki se je začel v petek, iz Londona pa so se razširile vesti, da je mir zagotovljen, ker so dosegla pogajanja uspeh. Vendar pa se izjavljajo Buri v Južni Afriki solidarni z Buri v Evropi, zato so zahtevali podmorsko brzovojno zvezo s Krügerjem, dr. Leydsom i. dr. Ko se doseže popolno sporazumljenje in pritrdilo Krügerja, se sklene mir, ako se ne bodo Angleži zopet premislili. Brez zajamčene neodvisnosti Buri pač miru ne sklenejo! Konec sije bodo morali vsekakor Angleži največje dovoliti. V Klerksdorpju imajo Buri sedaj seje, da določijo svoje mirovne pogoje. Te pogoje bodo sporočili Krügerju, in ko jih ta odobri, jih sporoče Angležem. Tako se začne šele prava pogajanja. V Klerksdorpju so sedaj zbrani: v imenu Transvaala Schalk Burger, Reitz, Keogh Jakob, Van Velden kot civilisti ter generali L. Botha, Delarey in Luka Maier; v imenu Oranija pa predsednik Steijn, Herzog, Olivier, trije bivši ministri ter general Dewet. Zbrani so torej najodličnejši možje Burov ter vlada očitno vojno premirje. Vendar so se vršili še do 9. t. m. boji. Sporočajo se namreč sledeče praske in bitke: 6. t. m. pri Aherdeenu, 8. pri Picketsburgu, Bethlehemu in Uitblachtu ter 9. t. m. zopet pri Picketsburgu. 10. in 11. pa so se začele konference Burov. Anglija pošlje še novih čet v Južno Afriko, in sicer okoli 20.000 mož. Do konca marca so imeli Angleži tekem vse vojne te izgube: 21.536 mož mrtvih (1027 častnikov) ter 2937 častnikov in 68.311 mož invalidov.

Najnovejše politične vesti.

Gospodska zbornica se snide prihodnjo soboto, da se izvrše volitve v delegacije in kvotno deputacijo. — Poljski klub je prepustil eden mandat v delegacije Malorusu Barwinskemu. — Pri sultanu v avdijenci je bil pretečeno soboto avstro-ogrski poslanik v Carigradu. — K razpravam o samostojnem carinskem tarifu se je podal ministrski predsednik dr. Körber v Budimpešti. — Za nadaljevanje odločnega zatiranja Poljakov se je izrekel sam nemški cesar napram profesorju dr. Siemannu. — Graja nadškofu Stadlerju zaradi njegovega samovoljnega postopanja v Rimu v zadevi zavoda sv. Jeronima se izreče od skupne vlade. — Zaradi angleškega vojnega posojila je prišlo do javnega razpora med državnim zakladničarjem Hicks-Beachom in kolonijskim ministrom Chamberlainom. Prvi hoče pokriti večji del vojnih izdatkov z novimi davki, drugi pa z najetim posojilom. — Vržešenska sodba potrjena. Državno sodišče je zavrglo revizijo v znani vršenski zadevi ter obsodilo 18 oseb potrdilo, le neki mladoletni mladenič pride še enkrat pred sodišče. — Demisija norveškega ministrstva. Norveški ministrski predsednik Steen je zaprosil za odpust, ker se že nekaj časa ne zлага s svojo stranko. — Burski vodje so šli bajé v Pretorijo, da se pogajajo s Kitchenerjem radi miru. Poroča se, da so že naznanili pogoje, da odlože orožje. V angleškem ministertvu vlada baje nesloga.

Dopisi.

Iz Idrije. Pod naslovom »Občinske volitve v Idriji piše graška »Tagespošta« dobesedno: »Stranka našega župana, katera je bila po lastni krivdi pri deželno-zborskih volitvah popolnoma poražena, pripravlja se za bližnje občinske volitve. Začetek se je storil z imenovanjem častnih občanov. Kot prvi, ki je dobil to čast, prišel je na vrsto propadli deželnozborski kandidat dr. Majaron. Značilno je za slovensko inteligenco, kateri se naša županova stranka prišteva, da ni gotova niti v prvem volilnem razredu, kateremu pripadajo ravno v našem mestu samo uradniki in da se mora kot sredstvo za okrepitev posesti istega poslužiti imenovanja častnih občanov. Radovedni smo, bo li vlada, kakor v Budějovicah, tudi tukaj nastopila z razveljavljenjem teh imenovanj.« Kolikor besedi, toliko lažij in podlih sumničenj. Župan v Idriji nima svoje posebne stranke, ampak je le voditelj slovenske narodne napredne stranke, v kateri so združeni vsi zavedni narodno in napredno misleči sloj idrijskega prebivalstva. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah nismo izgubili bitke po lastni krivdi, pač pa radi zveze nekaternikov, ki so prodali svoja načela za nekaj denarja. Tudi se naša stranka še prav nič ne pripravlja za volitve, ki se vrše v jeseni, pač pa, kakor se vidi iz tega dopisa, so že na delu klerikalci. Sicer pa ima vsaka stranka pravo, brigati se za volitve. Največja zlobnost in laž pa je trditev, da je sedanji mestni svet imenoval kakega zaslužnega moža za častnega meščana le zato, da si narodna stranka zagotovi posest prvega razreda, imenuje dra. Majarona. Hinavcem, ki vedoma nesramno lažejo, je dobro znano, da je bil dr. Majaron imenovan že lansko leto za častnega občana in to radi izvanrednih zaslug, ki si jih je pridobil za naše delavstvo in s tem, da je on največ pripomogel, da ima naše pozabljeno mesto svojo tako potrebno srednjo šolo. Še se spominjamo, kako so ravno nemški nacionalni listi ožigosali nenaravno zvezo krščanskih socialistov in socialnih demokratov ter obenem hvalili velike zasluge dra. Majarona za naše mesto. In ta primera z Budějovicami!!! Res obžalujemo graško tetko, da se je s tem malim dopisom tako nesmrtno blamirala. Ko bi vedela, kako hudo so jo »nafarbali« in komu služi, gotovo bi ga ne bila priobčila. Komur so le količkaj znane tukajšne razmere, sprevidi takoj, da ima v tem slučaju oprava z narodno klerikalno sleparijo, katero so zmožni napraviti le ožlindrani ljudje. Klerikalci dobro vedo, da bodo v poštenem boju prav gotovo propadli, skušajo tedaj na zavraten način naskočiti mestno občino in so jim zategadelj dobra najumazanejša sredstva. Namen, napraviti med našim uradništvom razdvoj, se jim ob odločnem naprednem mišljenju istega gotovo izjalovi. Narodna napredna stranka, katera ima največ zaslug, da se je začelo za naše mesto novo življenje in trajno procvitanje, šla bo v boj s pošteniimi sredstvi za napredek in blagostanje idrijskega ljudstva ter kot taka tudi dosegla popolno zmago.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. aprila.

— **Celjsko vprašanje.** Poljski list »Głos Narodu« trdi, da ima vlada namen že v prihodnjem letu administrativnim potom odstraniti celjske razrede in sicer brez nadomestila, ako se ji ne posreči doseči kompromis med Slovenci in Nemci.

— **Za slovensko vseučilišče** je poslala prošnjo občina Tolmin potom ljubljanskega magistrata, naravnost na ministrstvo pa občina Vinivrh.

— **Smešnice iz Trsta.** V Trstu imajo prav pogostoma navado, da postanejo neprostopolno komični. Proizvodi te neprostopolne komike provzročajo vedno veliko veselja, koder zanje izvedo. V normalnih razmerah oskrbuje to »Edinost« sama, sedaj pa je našla še pomočnice in pomočnike. Za vzpodbudo tem tekmovalkam in tekmovalcem »Brivca« hočemo ponatisniti najnovejše tržaške smešnice, da postanejo pristopne tudi širšim krogom.

»Edinost« je v sobotni številki priobčila naslednje iz »krogov narodnega ženstva« jej došlo smešnico: »Živel visokošolci na Dunaju! Čast Vam, vrta akademski mladina! Vašo besedo mora upoštevati slovenska javnost! In tudi me — če tudi ne »poklicane« na polju politike — pozdravljamo radostno Vaš nastop! Le tako naprej, oziroma nazaj k narodnim idealom, da bo slovenska politika res slovenska! Kolikrat že smo razmišljale tudi me tako! Ali nedostajalo nam je poguma, ker smo se bale zavrnitve, da nismo »poklicane«. No, sedaj ste Vi, akademiki naši, izrekli odrešilno besedo! Hvala Vam na tem! Prekoračili ste Rubikon. Ali besede Vam ne smejo biti žal! Slovenska akademski mladina si je sama napisala najčastnejše spričevalo s svojim taktim, a obenem odločnim nastopom v akciji za slovensko vseučilišče. Tako bodi tudi v bodoče: iz tujine dajajte nam impulze za še intenzivnejše delovanje, za srečno bodočnost naroda! Od Vaše idealne in konkretne ljubezni do domovine zajemati hočemo boderila! To je lep snop slame, nad katerim se bodo morali smejati še tisti, idealne in konkretne ljubezni do domovine navdani dunajski mladeniči, ki so dotične pisateljice-rodoljubkinje tako razgrelji, da so znesle pred javnost ta obsežni snop najlepše slame! — Rekord, ki jih doseže »Edinost« v smešnosti in ki so tako veliki, da se sploh še čudimo, da ima »Brivca« še kaj čitateljev, ne dajo mirovati tržaškemu »Novemu Listu«. Ta je konkurent »Edinosti« in tekmuje z njo tudi v smešnosti. V zadnji številki čitamo med drugim: »Sumljivo pa je to, da »Slovenski Narod« toliko govori o usodnih posledicah za ves parlamentarizem in zlasti za vse naše pridobitve. Katero škuko hoče »Narod« ujeti na ta — trnek? Kaj imajo celjske paralele opraviti z nagodbo z Ogrsko in drugimi takimi pridobitvami? Ali menita dva gospoda v slovenskem naprednem klubu, da res tem potom prideta do ministrskih portfeljev, ako se laskata vladi? Man merkt die Absicht — in pika«. — Raca na vodi, zdaj so nas pa ujeli! Tako skrbno smo vse prikrivali, a tržaški »Novi List« je vendar iztaknil, da mislita dva napredna poslanca priti čez Celje do ministrskih portfeljev. »In: pika!« — »Edinost« je v isti številki, kakor slamo iz krogov narodnega ženstva v Trstu, priobčila tudi notico o delovanju socialnih demokratov za kompromis s klerikalci in z Nemci in pravi: »Občinski zastop je v rokah liberalcev in g. Linhart je nameščen v uredništvu — »Slovenskega Naroda«. To so razmere!« Mi smo že pojasnili razmerje med nami in g. Linhartom. Da »Edinost« ni tako dostojna, da bi spoštovala resnico, je ob sebi razumljivo in se temu nihče ne čudi. G. Linhart ni nameščen v uredništvu »Slovenskega Naroda«, pač pa je samostojen reporter in sprejemamo od njega poročila kakor jih sprejema »Edinost« od raznih strani, tudi če niso njenega mišljenja. Če bi mi hoteli posnemati »Edinost«, bilahko rekli: »Edinost« sprejema poročila c. kr. korespondenčnega urada, in je torej v vladni službi, kajti res neodvisni listi store tako, kakor je storil »Slovenski Narod« in se emancipirajo od vladnega korespondenčnega urada. Ta urad ima namen, vplivati v vladnem smislu na javno mnenje, in ker je »Edinost« ž njim v zvezi, naj se imenuje »C. kr. Edinost«.

— **Iz črnega brloga.** »Slovenec« ne skrbi samo za duševne in verske potrebe svojih čitateljev, nego se ozira v feljtonih tudi na njih telesne potrebe. Ako čitaš n. pr. feljtone dr. Schweitzerja, imaš občutek, kakor bi pil ricinovo olje in vspeh je tudi popolnoma isti, kakor ga provzroči to slavnoznano zdravilo. Tako je poskrbljeno zoper vsako nesrečo vsled preobložega želodca. O pri liki so ti ricinus-feljtoni tudi zableni, seveda z zabelo, ki prija farovškemu ukusu. Kako je morala iti »Domoljubovim« čitateljem v slast povest, v kateri je razloženo, da ima Majdalena svojo neumrljivo dušo v tistem delu človeškega telesa, o katerem se pri farovških pojedinah največ razpravlja. Še bolj pa bo ugajal »Slovenec« sobotni listek »Dunajski študentje«. To je pravi ricinus-feljton, ki ozdravi vse blagoslovljene želodce, vrh tega so pa podpisi naravnost klasični. Prava daničarska imena. Kar se imeno-

slova tiče, moramo »Slovenec« izreči vse priznanje. »Joža Limelj, Josip Scheyn, J. Barabon, Fr. Kanibal, Nace Škornj« to so sila karakteristična imena, ali nad vse gre ime: Janez — prepuščamo dr. Schweitzerju in dr. Lampetu, da tiskata to ime, mi tega ne moremo storiti. Omenjamo le, da je to ime vzeto po neki posebni bolezn. Avtor dotičnega feljtona ima gotovo svoje skušnje, ali si je pa izbral to ime, ker je vedel, da s tem imenom pri gotovih duhovnikih vzbudi gotove spomine. Kdor čita to ime — prepuščamo dr. Schweitzerju in dr. Lampetu, da ga tiskata — spozna takoj, zakaj je ta študent v »Slovenec« krščen ravno za Janeza in ne drugače. Sicer pa porabimo to priliko v to, da svetujemo kaplanu Smolnikarju, naj poleg lurske vode začne prodajati še jodoform. Prepričan je lahko, da s tem močno ustreže marsikateremu stanovskemu tovarišu. V ostalem pa častitamo »Slovenec« na tem napredku. — Klerikalci so silno prebrisani. V vsaki stvari, najsi bo še tako enostavna, slutijo takoj nevarnost. Da, klerikalci so silno prebrisani, najbolj prebrisan je pa Štefe. Socialni demokratje so na svojem shodu govorili o skupnem postopanju z Nemci in klerikalci. Štefek je koj razumel, da je to samo — liberalna finta in da za soc. demokrati stoji nekdo drugi, ki jih je naščuval. Ta drugi, skrivnostni, nepoznani človek je pa — liberalec; glej vse zadnje letnike »Slovenca«. Štefek je to takoj z njemu lastno bistroumnostjo iztaknil in svoje razkritje tudi takoj obelodanil. Liberalci, ki hočejo združiti protiliberalne stranke zoper svojo lastno stranko, to je nekaj velikanskega; liberalci so vsled tega pravzaprav samorilci. Oj ta Štefetova prebrisanost!

— **Občni zbor dramatičnega društva** bo danes, v ponedeljek, 14. t. m. ob 8. uri zvečer v »Nar. domu«. Dnevni red: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, blagajnika in preglednikov, volitev odbornikov in slučajnosti. — Ker se naj reši vprašanje gledé opere na tem občenem zboru, vabljeni so ne le člani društva, ložni posestniki in abonenti sedežev, nego vsakdo, ki se zanima za naše gledališče.

— **Umrl.** V Ljubljani sta umrla vpokojeni vodja zemljiške knjige g. Josip Lampe v starosti 70 let in gospa Izabela plem. Reya roj. baronica Kuschland v starosti 67 let; v Trstu je umrl železniški inspektor gosp. Karol Reitmayer, ki je dlje časa služboval tudi v Ljubljani.

— **Jubilej ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje.** Povodom 25letnice, kar je bila ustanovljena ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja, bo jutri, v torek, dne 15. t. m. dopoldne ob 10. uri v stolni cerkvi slavnostna maša. Peto veliko mašo bo z asistenco daroval župnik v pokoju g. Alojzij Staré, član upravnega odbora rečene kuhinje. Pevskemu zboru dijakov bo iz prijaznosti dirigiral g. prof. Anton Foester. V soboto, 20. t. m., dopoldne ob 11. uri se bo v zgornji dvorani starega streljšča praznovala društvena 25letnica, katero slavnost priredi upravni odbor dijaške in ljudske kuhinje. Sodelovala bo godba pešpolka št. 27. Po slavnosti dobe vsakdanji gostje zastoj obed. Za slavnost se delajo obsežne priprave in se kaže zanj veliko zanimanje v vseh krogih prebivalstva.

— **Podokrogni** prirede danes zvečer dijaki predsedniku dijaške in ljudske kuhinje, tovarnarju Avgustu Drelsetu, v znak zaslug, ki si jih je pridobil za humanitarno napravo, ki praznuje jutri svoj 25letni obstanek.

— **Volitve v okrajno bolniško blagajno za občino Kranj** so se izvršile včeraj povsem mirno. Ker je deželna vlada odločila, da imajo volilno pravico le oni, ki so bili z dnevom razpisa volitve člani blagajne, in da pozneje priglašeni ne pridejo v poštev, klerikalci niso mogli več vganjati takih neumnosti, kakor pri volitvi določeni na 2. marca. Vedeli so prav dobro, da pri normalnih razmerah ničesar ne opravijo, zato so vrgli puško v koruzo in se volitve sploh niso udeležili. S tem je končana ta zadeva, ki je provzročila toliko nepotrebnega vriša. Blamiral se je Koblar, ki je zasnoval ves načrt za naskok na okrajno bolniško blagajno in še bolj se je blamiral ožlindrani Šusteršič s svojo smešno interpelacijo v držav-

nem zboru, ubogi Pavšlar je pa moral plačati stroške za to smešno komedijo.

— **Mestna rešilna postaja v mesecu marcu 1902.** Mestna rešilna postaja je posredovala v pretečenem mesecu 27krat in sicer je prepeljala iz mesta v bolniške zavode in nasprotno 21 bolnikov, od tujih občin je prevzela v svrhu transporta s kolodvorov v bolniške zavode in nasprotno 6 bolnikov. Brezplačne zdravniške pomoči je iskalo v rešilni postaji pri mestnih zdravnikih 36 bolnikov, katerim se je skupno ordiniralo 66krat.

— **Hude obsodbe.** Ljubensko porotno sodišče na Gorenjem Štajerskem je obsodilo tri tatinske lovce Adama, Pendla in Hoferja, ter je dobil prvi 6½, drugi 5 in zadnji 2½ leta težke ječe.

— **Delavske razmere na Reki.** Štrajki so se polegali, zato pa primanjkuje dela. Ladjedelnica Havald & C. je zaprta, ker je ogrska vlada odrekla dosedanje subvencije 20.000 K. Na ta način je prišlo ob delo in zaslužek 1000 oseb,

— **Samomor.** Dr. Franc Šumer, odvetniški koncipient v Ljubljani, rojen v Št. Vidu pri Šmarji na Štajerskem, je v soboto 12. aprila 1902 na Zidanem mostu naglo preminol, star šele 28 let. Zginil je z njim mož, katerega je vsakdo, kdor je imel priliko z njim občevati, radi njegove odkritosti in duhovitega humorja, čislal in spoštoval. Zbog svoje energije, katero je v veliki meri posedoval, premagoval je vse ovire in težkoče, ki so se mu nezaluzeno stavile na potu življenja — njegov značaj pa, ki ga je vsakemu omilil, ostal je pri tem kristalno čist. Navdušeni njegov nastop za svoj rod je bil redka izjema. Imel je vedno odprte roke in odprto srce za svojega bližnjaka — večkrat v svojo škodo. To v tolažilo vsem, katerim ga je kruta usoda z nemilo svojo roko iztrgala iz njihove srede, blaga duša dr. Šumrove pa počivaj v miru, katerega je v življenju iskal; — mogoštevni znanci in prijatelji njegovi na vseh krajih domovine ga bodo gotovo pogrešali, pogrešala ga bo pa tudi domovina, kateri bi zamogel s svojim znanjem in delovanjem mnogo koristiti. Pokoj njegovi plemeniti duši — s svojim življenjem si je postavil lep spomin! O smrti pokojnikov se nam poroča z Zidanega mosta: G. dr. Šumer je bil prišel v petek ponoči sem in je tu ostal v čakalnici do jutra. Potem je odšel na bližnji hrib, od koder je lep razgled. Okrog 10. ure je neki delavec čul na hribu strel. Šel je tja in našel dra. Šumra mrtvega. Pokojnika so prenesli v mrtvašnico v Loku pri Zidanem mostu.

— **Detomor?** Danes zjutraj je našel pokopališki hlapec Martin Premk na nekem grobu v grmovju zavitek, v katerem je bil spravljen novorojen, mrtev otrok. Zavitek je bil povezan s črnim trakom. Otrok je bil najpoprej zavrt v platneno cunjo, katera je bila od kake kikle ali rjuhe s skrhanim nožem odrezana, okoli cunje je bil bel svilnat papir in okoli tega pa rujav debel papir, kakor se dobi v prodajalnicah. Na lice mesta je prišla policijska komisija in je policijski zdravnik dr. Illner konstatiral, da je bil otrok mrtvo-rojen. Truplo se je oddalo v mrtvašnico. Policija poizveduje po materi.

— **Otrok v vodo padel.** V soboto popoldne sta se igrali deklici Viktorija Maličeva, 3 leta stara in Marija Maličeva, 5 let stara brez nadzorstva ob bregu Ljubljanske pri »Tonhalle«. Viktorija Maličeva je pri igri spodrsnila in padla v vodo, katera jo je nesla naprej do Lasnikove hiše, kjer jo je opazil postrešček Marka Štrukelj, ki je tekel k vodi in deklico potegnil iz nje in jo rešil. Deklica je bila brezvestna. Slučajno mimo prišedši zdravnik profesor dr. Alfred pl. Valenta je deklico spravil k zavesti, katero so potem prenesli na dom k starišem.

— **Senzacionalno aretovanje.** Mestna policija je danes popoldne v Špitalskih ulicah aretovala nekega majorja v pokoju, ker je baje 10. do 14letna dekleta vabil k sebi in z njimi nečistosti uganjal.

— **Ponarejalec pečatov.** V soboto popoldne je aretovala mestna policija postopača Ladislava Juvana, ker je ponarejal pečate. V zaporu se je hotel obesiti, pa so ga rešili.

— **Aretovanje.** Policija je prišla in zaprla pomočnika Ivana Kramarja, katerega preganja deželno sodišče zaradi hudodelstva tatvine.

— **Tatvina.** V Elizabetni bolnici je bilo v soboto popoldne iz zaklenjene mize v pisarni ukradenih 136 kron. Policija je zaprla neko brezposelno delavko, ki je na sumu, da je tatvino izvršila.

— **Rožne vence** je ukradel neznan tat v soboto popoldne kramarici Ani Bernotovi na Pogačarjevem trgu. Rožne vence je imela v škatli, v kateri so bile tudi klešče in škarje.

— **Napad.** Delavec Franc D. je danes ponoči na Sv. Jakoba trgu napadel zidarja Antona Vičiča in ga s palico tako udaril po glavi, da mu je kožo prebil. Imela sta poprej prepir v kavarni.

— **Nepreviden kolesar.** V Lat-termanovem drevoredu je kolesar M. K. zadel z biciklom v nogo pisarja A. C., kateri ga je zgrabil in potegnil s kolesa, vsled česar je med njima nastal prepir.

— **Izgubljene reči.** Na Sredini je bil izgubljen zlat prstan z rudečim kamnom. — Zlat poročen prstan je izgubil nekje v mestu delovodja I. S.

— **Popravek.** V naznanilu o kandidatih narodno napredne stranke za obč. volitve ljubljanske je g. Anton Svetek imenovan rač. svetnik, kar naj se popravi v rač. nadsvetnik. Mi smo priobčili ime in značaj tako, kakor nam je bil poslan.

— **Najnovejše novice.** Dva jetnika sta se obesila. V Mosteh so imeli zaprtega nekega Schramedla, ki je zaradi umora lastnega sina imel presedeti 20 let. Ker se je bilo bati, da si bo vzel življenje v ječi, zaprl so k njemu v celico drugega jetnika, da ga čuva. Te dni pa so našli oba jetnika obešena. — Ker ni hotel sprejeti patron. Socialnodemokratski občinski svetnik Haller v Bruslju ni hotel pri delavskih revoltah kot meščanski gardist sprejeti patron, zaradi tega je bil obsojen v 14 dni zapore. Izbacnili so ga seveda tudi iz meščanske garde. — Vsled pismene grožnje ustavljena tovarna. Tovarniško ravnateljstvo v Rocku, kjer dela med 1200 oseb tudi nad 500 žensk, je dobilo pretilno pismo, naj takoj delo ustavi, sicer bo zletela tovarna z dinamitom v zrak. Ravnateljstvo se je zbalo grožnje ter res delavstvo odpustilo in tovarno zaprlo. — Tovarna za rakete v Ottojanu pri Napulju je zgorela, zgorelo pa je tudi pet oseb, med njimi sam lastnik tovarne.

— **Hrvatska opera se opusti.** »Agramer Zeitung« poroča: »Kakor znano, je g. župan Adolf pl. Mošinski nedavno povabil več prijateljev gledališča na pogovor radi vprašanja, ali bi bilo možno na našem dež. gledališču vzdržati opero in kakšne korake bi bilo v ta namen treba storiti. Kakor čujemo, smatrajo gospodje, ki so razmere poučili in uvaževali vse okoliščine, položaj takim, da ugodnega uspeha kake akcije za reorganizacijo in vzdržanje opere za sedaj ni doseči. Zato se v tej zadevi ne zgodi nič več.« Zagreb ostane torej brez opere.

— **200letnica časnikarstva.** Dne 11. marca 1702 je izšel prvi angleški časopis. Zanimivo je pri tej priliki zasledovati, kakšno napredovanje je napravilo angleško časopisje, ki je dandanes sploh na vrhuncu, v teh 200 letih. Prvi časopis se je imenoval »Daily Courant«. Svoj program je naznanil ta časopis v sledečem: Ta Courant bo izišel vsak dan ter bo prinesel vse važne vesti, kakor hitro pride pošta ter bo omejen na polovico prostora, da prihrani občinstvu vsaj polovico nesramnosti, ki jih prinašajo navadni časopisi. In res je bil časopis iz enega edinega lista, tiskan le na eni strani. »Daily« je veljal samo en krajcar našega denarja, toda že leta 1705 se je list tako uredil, da se je za dva krajcarja mnogo prej izvedelo novice.

— **Srajca device Marije in plence Jezusa** bodo razstavljene meseca julija v cerkvi v Aachenu. Vršile se bodo tiste dni — t. j. od 10. do 24. julija — velike cerkvene slovesnosti. Aachen ima že 1000 let te dragocenosti, ter zasluži z njimi samostanci ogromne svote. Odkod so jih dobili in s čim dokazujejo pristnost Marijine srajce ter Jezusovih plenic, ne vemo. Vsekakor — čudovito! 1902 leta stare plence ni kar si bodi.

— **Sumljiva smrt župnika.** V Moravski Ostrovici je umrl v ondotnji bolnišnici v torek župnik, opravitelj bolnišnice Fran Zadecki. Našli so ga v

postelji mrtvega, v roki je držal križ, na mizi pa je stala kupica s sumljivo tekočino. Župnik je bil radi nenravnih činov do bolnikov v preiskavi. V ponedeljek so bili zaslišani bolniki, v torek ponoči pa je župnik umrl. Menda se je zastrupil. Zadecki je bil že kot župnik v Galiciji radi nenravnosti v preiskavi. Bil je strasten agitator in je ustanovil klerikalno društvo »Wolnošč«. Obdukcija ni dognala ničesar, zato so poslali župnikov želoce vseučilišču na Dunaj.

— **Ženske — plesorediteljice.** V soboto je priredilo neulerchenfeldsko »moško pevsko društvo« v etablissementu Gschwandtner v Hernalsu ples. Plesorediteljice so dame, ki so vse vodile same, delile gospodom plesna darila, aranžirale četvorke in tudi vedno same volile plesalce. Le enkrat so smeli gospodje voliti dame. Dame so torej vršile vlogo gospodov, gospodje pa vlogo dam. Ples je imel dobrodelen namen.

— **Theodor Flamm,** dunajski pisatelj, praznuje te dni svoj 80. god. Spisal je nad 70 dramatičnih del iz dunajskega življenja in več romanov iz dunajske zgodovine. Vendar je ostal revež. Da ga nekoliko podpro, vprizore nekatera gledališča na Dunaju predstave njegovih iger. »Jantsch Theater« pa vprizori njegovo noviteto »Kako se Dunaj joka in smeje«. Flamm je prvi opisal tip gigerla.

— **Vseslovenska umetniška in industrijska razstava** se namerava prirediti v mesecu februarju prihodnjega leta v Peterburgu. Finančni minister Witte je nakazal v ta namen 30.000 rub. Prispevale pa bodejo tudi Srbija, Bolgarija in Črnagora. Predsednik tozadevnemu pripravljalnemu odseku je grof Nikolaj Pavlovič Ignatjev.

— **Otroka je povozil brzdovlak.** Iz Amstetena poročajo: Pred postajo Amstetten se je 11. t. m. pripetila velika nesreča. Ko se je bližal brzdovlak postaji, je tekla preko proge 8letna hčerka čuvaja. Vzlic naporu strojevodje, ki je hotel vlak ustaviti, je stroj dekle podrl, jo povozil ter ji odtrgal glavo. Ostalo je docela razkosano truplo.

Društva.

— **Slovensko pevsko društvo „Lipa“** je imelo svoj redni občni zbor dne 13. t. m. V odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Predsednik Bojan Balog, podpredsednik Ivo Benčan, tajnik Jaroslav Šiška, blagajnik Srečko Kramaršič, Anton Cerar, Ivan Mencin in Ivan Krauc odborniki. Pregledovalca računov sta Alojzij Krauc in Josip Prijatelj.

— **Strelski klub „Triglav“** se vabi na prijateljski sestanek, kateri se bode vršil v torek 15. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni hotela Štrukelj.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 14. aprila. Ministrski predsednik Körber je prišel danes ob 1. uri popoldne iz Pešte nazaj. Pred njim so došla jako optimistična poročila o popolnem soglasju, ki se je doseglo glede carinskega tarifa, a danes popoldne je bilo izdano uradno poročilo, da Körberjeva pogajanja s Széllom niso imela polnega vspeha, in da obstoji še mnogo diferenc glede carinskega tarifa.

Dunaj 14. aprila. Odpoved dvornega opernega pevca Pogačnika-Navala je sprejeta.

Praga 14. aprila. Pogreb posl. Hořice se je vršil ob velikanski udeležbi. Na grobu je govoril v imenu čeških Hruby, v imenu poljskih poslancev dr. Danielak, ki je zlasti povdarjal neločljivost poljsko-češke zveze.

Inomest 14. aprila. Dunajski Luegerjevec Prochaska je prišel sem, da bi govoril na nekem klerikalnem shodu. Soc.-demokratje so shod razgnali. Prišlo je do pretepa, pri katerem je bilo več oseb ranjenih. Naposled je prišla policija in je »zborovalce« razpodila.

London 14. aprila. Dogodba dneva je vest, da so vsi burski voditelji prišli v Pretorijo. Kitchenier jim je dal dve hiši na razpolaganje. Listi menijo, da sedaj ni več dvomiti, da se sklene mir.

Revolucija v Belgiji.

Bruselj 14. aprila. V noči od sobote na nedeljo je zopet prišlo do krvavih bojov. Najprej v Rue Haute, kjer so ženske zlivale vitrijol na policijo. V Rue de la Vidette je prišlo do bitke, takisto v Rue St. Gluslain, kjer so delavci napravili barikade, metali s streh opeke na orožnike in streljali na vojaštvo. V tej noči je bilo pet oseb ubitih in kakih 180 ranjenih.

Bruselj 14. aprila. Včerajšnji dan je minul še dosti mirno. Večjih izgre-dov ni bilo. Policija je aretovala več delavskih voditeljev. Soc. demokratje so sklenili, da se ljudski dom zapre vsak dan ob sedmih zvečer, da bi se ponoči ne primerjali izgre-di.

Bruselj 14. aprila. Vlada je tu koncentrirala 35.000 mož vojaštva.

Bruselj 14. aprila. Danes ob 1. uri popoldne so odposlanci delavskih sindikatov odobrili sklep, da se takoj začne generalni štrajk. S tem je tudi mnogo delodajalcev zadovoljnih.

Bruselj 14. aprila. Velikansko senzacijo obuja dejstvo, da je kralj nenadoma odpotoval v Ostende. Ljudstvo pravi, da je pobegnil, z druge strani pa se pravi, da neče biti odgovoren za to, kar hoče storiti klerikalno ministrstvo proti delavcem.

Narodno gospodarstvo.

— **Posojilnica za il.-bistriški okraj v Trnovem.** Poročilo o lanskem delovanju pravi: Pristopilo je 49 zadružnikov z 49 deleži po 2 kroni, izstopilo je 25 zadružnikov s 25 deleži po 2 kroni in 2 zadružnika s 5 glavnimi deleži po 50 kron. Ostalo je torej 459 zadružnikov, in sicer 21, kateri imajo 49 glavnih deležev po 50 kron, in 438 z opravnimi deleži po 2 kroni. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 88, uničilo pa 50, obstoji torej 316 knjižic za 349.411 kron 64 vin. in znaša povprečna vloga 1105 kron 73 vin. Posodilo se je na novo 49 zadružnikom. 25 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo. Dolžnikov je torej 420, ki dolgujejo skupaj 270.268 kron 12 vin. ali povprek 643 kron 49 vin. Čistega dobička je bilo 2348 kron 57 vin., kateri znesek se pridene — po sklepu osmega rednega občnega zbora — rezervnemu zakladu, kateri znaša 12257 kron 22 vin. in bo torej narasel na 14.605 kron 79 vin. Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, četudi ni člen zadruge, ter se obrestujejo po 4½% od 1. dne po vložitvi sledečega meseca, pa do zadnjega dne meseca pred vzdigom. Obresti se pripisujejo koncem vsacega leta kapitalu brez posebnega naročila. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zneski do 200 kron se izplačujejo brez vsake odpovedi, za zneske nad 200 kron pogojena je odpoved, in sicer do 600 kron 8 dni prej, nad 600 kron 1 mesec, vendar se tudi taki zneski izplačujejo navadno brez odpovedi, seveda kolikor dopušča blagajnično stanje. Od posojil, katere dobivajo le členi, zahtevajo se 5½% obresti na osebni kredit, kakor tudi proti vknjižbi. Posojilnica je člen »Zveze slovenskih posojilnic« v Celju, katera je zadnjo revizijo izvršila dne 10. oktobra 1901.

Izjava.

V svojem govoru pri zaupnem shodu v Celju nisem imenoval nobenega časopisa in nobene osebe, kajti meni ni za osebe, temveč edino le za stvar. Kar sem pa rekel, to je moje trdno prepričanje od nekdanj; kakor na to moje prepričanje nihče ni vplival, tako tudi istega v meni nihče omajal ne bo. Govoril sem pa tako, kakor so mi narodne koristi govoriti velevale. Izrečno sem povdarjal, da se o kaki premetitvi sedanjih 4. gimnazijskih razredov iz Celja z nikomur pogajati ne moremo. Sploh pa se mora vse naše prizadevanje v tej zadevi osredotočiti v tem, da prej ko slej dobimo celo gimnazijo, kajti le tak zavod se zamore vsestransko razvijati ter tudi zadostiti prevzvišeni svoji nalogi. Cela gimnazija bila bi za slovensko ljudstvo na Štajerskem neizmerne pomena. Ta gimnazija pa se naj ustanovi v Celju, in le v slučaju, ako bi se to pri sedanjih razmerah nikakor ne dalo izvesti, se naj ista ustanovi v bližnji mestni okolici, katera ima za tak zavod dovolj lepih in pripravnih prostorov. Ko sem pa te besede izgovoril, nastal je v dvorani tak vrišč in krik, da nisem mogel več dalje govoriti. Kakor mnogo drugih, tako se tudi jaz glasovanja o predlagani resoluciji nisem udeležil.

Mozirje, dne 13. aprila 1902.

Fr. Praprotnik,
nadučitelj.

Svilene bluže po 2-35 gld.

in višje — 4 m — kakor tudi „Henneberg-svila“ v črni, beli in pisani barvi od 60 kr. do 1400 gld. za meter. Vsakomur franco in s plačano carino dostavljeno na dom. Vzorci se dopoljujejo takoj. V. Švico dvojna poštnina.

G. Henneberg Seiden-Fabrikant Zürich.
(ausl. k. u. k. Hof.)

Spominjajte se dljaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. aprila: Franja Faber, zasebnica, 69 let, Bleiweisova cesta št. 13. kap. na možgane. — Josip Lampe, umirovljeni knjigovodja, 70 let, Vodnikov trg št. 4, ostarelost.

Dne 13. aprila: Marija Levstik, delavka, 15 let, Karolinska zemlja št. 13, jetika. — Izabela Reya pl. Castelletto, stotnikova soproga, 63 let, Miklošičeva cesta št. 6, kap.

V deželni bolnici:

Dne 9. aprila: Franja Lavrenčič, kajzarjeva hči, 20 let, omehanje možganov. — Fran Sink, delavec, 28 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji kračni tlak 736-0 mm.

April	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
12.	9. zvečer	732.9	11.1	sl. jzhod	jasno	0.1 mm.
13.	7. zjutraj	732.2	6.7	sl. jzhod	soparno	0.1 mm.
	2. popol.	730.7	19.1	sl. svzhod	pol. oblač.	0.1 mm.
14.	9. zvečer	731.5	14.0	sl. szahod	skoro jas.	0.1 mm.
14.	7. zjutraj	732.7	8.1	sl. jzhod	megla	0.1 mm.
	2. popol.	731.7	20.0	sl. jzhod	del. oblač.	0.1 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 12-7° in 13-3°, normale: 9-1° in 9-3°.

Dunajska borza

dné 14. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.60
Skupni državni dolg v srebru	101.40
Avstrijska zlata renta	120.35
Avstrijska krona renta 4%	99.50
Ogrska zlata renta 4%	119.90
Ogrska krona renta 4%	97.55
Avstro-ogrski bančni delnice	159.6
Kreditne delnice	675.75
London vista	240.23 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.37 1/2
20 mark	23.46
20 frankov	19.09
Italijanski bankovci	93.40
C. kr. cekini	11.28

Privatni uradnik

z lepo pisavo, slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika zmožen, ki je posloval tudi že pri zavarovalnici

išče službe.

Ponudbe pod „uradnik“ na uprav. „Slov. Naroda.“ (904)

Deset kron nagrade

dobi, kdor prinese spise, ki so se dne 11. t. m. popoldne izgubili v Ljubljani. Oddajo naj se pri tukajšnjem magistratu. (903)

Trgovski pomočnik

22 let star, izurjen v trgovini z mešanim blagom, spreten in učen prodajalec želi sedanjost službo premeniti.

Ponudbe se prosijo pod „H. A. 20“ na upravništvo „Slov. Naroda.“ (888-2)

Sprejme se (415-47)

trgovski potnik

izveden v špecerijski stroki, z dobrimi priporočili, na stalno in dobro plačano mesto. Obširno utemeljene ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda.“

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu najljubšeje naznanjam, da sem prevzel staro znano **gostilno g. Prašnikarja**

(pri nebeškem Očetu)

v Kamniku, Velike ulice 19.

Točil bodem izborno naravna doljenjska, istrska in goriška vina. V kuhinji se bode skrbelo vsak čas za sveža gorka in mrzla jedila. (861-3)

Voznikom je tudi obširen bled na razpolago.

Na mnogobrojni obisk vabi

Alojzij Jerala, gostilničar.

Pogovor med hribolazci!

Pipar: Prijatelji, katera pijačica zdi se Vam vedno še najboljša?

„Slov. Naroda.“

Pipar: Dobro — uganili ste. (863-4)

Pipar in zbor:

Zato pa, prijatelji, pijmo ga, **Cvekov brinovec iz Kamnika.**

Zaradi preselitve trgovine in velike zaloge

se prodaja od danes naprej

kava
pod lastno ceno

ter priporoča to ugodno priliko (902-1)
z odličnim spoštovanjem

Jvana Tonich

Ljubljana

Florijanske ulice števil. 1.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipk, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri sveder osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m s jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m sveder. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m s jutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussees, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m s jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m sveder osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 3. uri in 44 m s jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m sveder. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m sveder, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m sveder in ob 9. uri 55 m sveder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra. (1)

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg.

Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Danes v ponedeljek, 14. aprila zadnjikrat razstavljen

Jeruzalem.

Znamenitosti svete dežele.

Jutri v torek, 15. aprila, do vstevši sobote, 19. aprila:

Velezanimivo potovanje

po Atenah.

Otvorjene vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (901)

Mlad urarski pomočnik

z orodjem

išče stalnega mesta.

Ponudbe pod: Z. K., Travnik, via Rakek. (851-3)

Stavbni pogodniki

(akordantje).

Večja talna dela. — Obdelovanje več tisoč kubičnih metrov kamnja in izvažanje na železnico. — Tlakovanje.

Vpraša in ogleda se v Mokronogu na Dolenjskem pri Višnovsky-ju. (879-3)

Dobro vpeljana

strojarija

na deželi na Koroškem, v česlovine jako bogatem kraju se radi rodbinskih razmer **proda** brez ekonomije. Pismena pojasnila (nemški) daje Mat. Schmidek, Donavice pri Ljubnem (Leoben). (889-2)

Brivnica

na Notranjskem, sredi trga, blizu cerkve in vseh c. kr. uradov se **proda** z vsemi pripravami prav pod ugodnimi pogoji vsled družinskih razmer. Ponudbe pod „Brivce“ naj se blagovolijo poslati na upravništvo „Slov. Naroda.“ (897-2)

Iz proste roke se prodaja lepa

enonadstropna hiša

pripravna za vsako obrt, v prijaznem kraju na Notranjskem. Hiša stoji tik državne ceste, do kolodvora je eno in pol ure. Trgovina z mešanim blagom je tukaj nujno potrebna. Natančneje pove (847-4)

Andrej Rovar na Colu (pri Vipavi.)

Mlad trgovec

v mestu, želi v svrhu ženitve znanja s premožno in olikano gospico, staro 18—22 let.

Resne ponudbe pod „znanje“ naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda.“ (900)

„K Amerikancu!“
je geslo v Ljubljani za domačine in tujce.

To je namreč dné 1. marca t. l. otvorjena

nova trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4.

Tam bode v zalogi raznovrstno

blago za dame, svilnato, platneno in pletilno blago ter blago za moške obleke

v dosedaj neprekosni izberi in ceni.

Nihče naj ne zamudi ogledati si ob priliki prave znamenitosti v izložbnih oknih.

Pozornost

pa zlasti obuja

(487-15)

velikanska zaloga preprog

kojih bogata izber in čudovito nizke cene nadkriljujejo vse, kar se je kedaj videlo.